



ABO-Group Jaarcijfers 2016

Gent, 31 maart 2017 – 18.00 uur – Persbericht / geregementeerde informatie

ABO-Group, een ingenieursbureau gericht op bouw, milieu en energie, kondigt vandaag zijn geconsolideerde jaarcijfers over 2016 aan.

Hoogtepunten 2016

- Sterke groei van de omzet met 16,3%
- Verviervoudiging van de operationele winst
- Succesvolle overname in Nederland

Vooruitzichten 2017

- Goed gevuld orderboek
- Verdere organische en acquisitieve groei
- Aanzienlijke uitbreiding van het machinepark

	2015 In € 000	2016 In € 000	Verandering In € 000	Verandering in %	Per aandeel In €
Omzet	31.620	36.779	+5.159	+16,3%	
Totale bedrijfsopbrengsten	33.143	37.820	+4.677	+14,1%	
Operationele winst voor afschrijvingen	2.036	3.587	+1.551	+76,2%	0,34
Afschrijvingen	1.713	1.929	+216	+12,6%	
Operationele winst	323	1.658	+1.335	+413,3%	0,16
Financieel resultaat ¹	-160	-208	-48	-30,0%	
Winst voor belastingen uit voortgezette activiteiten	163	1.449	+1.286	+789%	
Netto winst	148	792	+644	+435,1%	0,07

Sterke groei van de omzet met 16,3%

ABO-GROUP behaalde in 2016 een dubbelcijferige omzetgroei, gesteund door het economische herstel in Nederland en België, het succes van nieuwe producten en een belangrijke overname. **De groepsomzet steeg met 16,3%, waarvan 5,4% organisch en 10,9% uit acquisities in Nederland.** Ondanks een nog steeds prijsgevoelige markt, nam algemeen de vraag toe. De sterkste groei werd opgetekend bij Geosonda België, in geotechniek Nederland en bij de energieafdeling E20. Ook de adviesactiviteiten in België (ABO) gingen stevig vooruit (+15%), voornamelijk door het uitbreiden van het productaanbod richting archeologie en BREEAM. De Franse markt kende weinig animo.

¹ Inclusief het aandeel in de winst van geassocieerde ondernemingen

De omzetverdeling over de 3 thuismarkten ziet er als volgt uit:

	2015 In € 000	2016 In € 000	Verandering In € 000	Verandering In %	% van omzet
Frankrijk	16.545	16.545	-	-	45%
België	12.935	14.354	+1.419	+11,0%	39%
Nederland	2.140	5.880	+3.740	+175%	16%
Omzet	31.620	36.779	+5.159	+16,3%	100%

Vervieervoudiging van het operationeel resultaat

De operationele winst voor afschrijvingen kwam uit op 3,6 mio euro (0,34 euro/aandeel), een sprong van 76%. De sterke verbetering vindt haar oorsprong in operationeel betere prestaties in België, waar de verliezen in de internationale afdeling werden teruggebracht, in combinatie met een betere gang van zaken bij de consultingactiviteiten. De uitbouw van het dienstenpallet van de groep werpt zijn vruchten af. Het productpallet werd stelselmatig uitgebreid, zodat klanten voor steeds meer zaken bij ABO terecht kunnen. De geïntegreerde aanpak levert de klant, naast een prijsvoordeel, vooral tijdswinst op in de uitvoering van zijn project. De Nederlandse markt kende een zeer gunstige evolutie, enerzijds door hogere opbrengsten met gelijke kostenstructuur, anderzijds door de integratie en overname van Geomet/GBO. De bijdrage uit Frankrijk bleef vrij stabiel, zowel in omzet als in winstgevendheid.

De afschrijvingen nemen gevoelig toe (+216k euro tot 1,93 mio euro, +12,6%), enerzijds door de opname van Geomet/GBO, anderzijds door het continue investeringsprogramma van de groep ter vervanging en uitbreiding van het machinepark. De aanwezige multifunctionele inzetbaarheid en flexibiliteit in boortechiek ondersteunen maximaal de kwalitatieve uitvoering.

De overige bedrijfskosten dalen aanzienlijk, gezien deze in 2015 sterk werden beïnvloed door de aanleg van een provisie voor een juridisch geschil. Een aanscherping van de interne regels op klantenvorderingen zorgt in 2016 voor een kost van 75k euro. Daarnaast werd een juridische provisie van 150k euro aangelegd. Niettegenstaande de negatieve impact van deze niet-recurrente elementen, neemt de operationele winst fors toe van 323k euro naar 1,66 mio euro.

Het financieel resultaat daalt, hoofdzakelijk door opname van de financieringslasten van Geomet. Met de overname werd de groep eigenaar van een gebouw in Alphen aan den Rijn en bijhorende bancaire schuld. Deze laatste werd ondertussen volledig geherfinancierd aan interessantere voorwaarden.

De belastingen nemen aanzienlijk toe, voornamelijk door realisatie van reeds in het verleden aangelegde belastingsvorderingen in 2016, daar waar in 2015 de courante belastingen nog in evenwicht werden gehouden door erkenning van bijkomende belastingsvorderingen.



Succesvolle overname in Nederland

Midden juni 2016 kondigde ABO-GROUP een belangrijk strategische stap aan met de overname van Geomet (advies & monitoring). Dit versterkte aanzienlijk de aanwezigheid in de Nederlandse markt, alsook het gewicht van geotechniek binnen de groep. De integratie verliep gunstig, waardoor de positieve effecten van operationele en financiële synergiën reeds duidelijk merkbaar zijn. De eigen geotechnische afdeling, Goorbergh Geotechniek te Breda, werd onmiddellijk samengevoegd met GBO, om samen als Geosonda BV verder te gaan. Geomet/Geosonda draagt in de tweede jaarhelft 1,55 mio euro bij aan de omzet, naar schatting 0,5 mio euro aan REBITDA en 470k euro aan het nettoresultaat (waarvan 388k euro aan positief verschil tussen aankoopwaarde en ondernemingswaarde).

De volledige set van cijfers (geconsolideerde resultatenrekening, geconsolideerde balans en kasstroomoverzicht) is opgenomen als bijlage van dit bericht.

Vooruitzichten 2017

Goed gevuld orderboek

Het boekjaar 2017 is sterk van start gegaan. Het orderboek blijft goed gevuld, en dit zowel met opdrachten voor het lopende boekjaar, als voor volgende boekjaren. De Nederlandse markt blijft aan een hoog tempo groeien. De groei in België wordt gesteund door de uitbreiding van het productpallet en bijkomende commerciële inspanningen. De Franse markt lijkt aan te trekken. De gewonnen nieuwe meerjarige opdrachten voor Grand Paris Express geven een toegenomen vertrouwen in de toekomst.

Verdere organische en acquisitieve groei

ABO-Group wil zijn milieu- en energieadvies, engineering- en testingactiviteiten verder uitbouwen en dit zowel in zijn drie thuislanden (België, Nederland, Frankrijk), als in een aantal specifieke groeimarkten (Centraal- en Zuid-Oost-Azië, Afrika en de voormalige Oostbloklanden). De groep houdt vast aan zijn strategie en positionering als een Europese speler met internationale ambities. ABO-Group zet in op interne, organische groei, met aanwerving van experts voor het opzetten en uitbouwen van nieuwe activiteiten. Om de lokale aanwezigheid in Zuid-Oost Azië te versterken, werd een kantoor geopend in Vietnam.

Daarnaast wil de groep ook zijn acquisitiestrategie in de thuislanden verder ontplooiën. In 2016 werd ABO-Group eigenaar van Geomet, werd een 55% belang gekocht in GBO BV en werd een 10% bijkomend belang verworven in Enviromania (Translab). Het positieve effect van de in de voorbije jaren gerealiseerde transacties is overduidelijk. De groep wil dit traject verderzetten en zal ook in 2017 een aantal opportuniteiten trachten te verzilveren. Begin 2017 werd alvast opnieuw een bijkomend belang van 10% verworven in de asbestactiviteiten (Translab), waardoor de groep meerderheidsaandeelhouder wordt. Daarnaast dienen zich tal van dossiers aan in de thuislanden en wordt tegelijk uitgekeken naar geografische uitbreiding in Europa.



Aanzienlijke uitbreiding van het machinepark

Ter versterking van het productaanbod, werd bij de veldwerkdelingen geïnvesteerd in twee technologisch hoogstaande machines. Voor de Belgische geotechnische afdeling werd gekozen voor een sondeerwagen die uitgerust is met volautomatisch en elektrisch sonderen. Voor het Nederlandse milieukundig veldwerk werd geïnvesteerd in een sonische boormachine. Met beide investeringen is een bedrag gemoeid van meer dan 1 miljoen euro.

Overzicht 2016 en vooruitzichten 2017 per segment

Frankrijk

ABO-ERG, met hoofdkantoor in Toulon, won in 2016 een aantal grote opdrachten waaronder het project “Le Grand Paris”. ABO-ERG zal in de periode 2017 - 2020 studies en geotechnische onderzoeken uitvoeren voor de toekomstige metrolijnen richting Roissy en is daarnaast verantwoordelijk voor het funderingsonderzoek van de bestaande oostelijke metrolijnen rond Parijs. In de regio Île-de-France werd eveneens een project gewonnen voor de SNCF.

ABO-ERG geniet een sterke reputatie als geotechnisch specialist in complexe civieltechnische projecten. Zo worden voor specifieke opdrachten aan alpinisme gebonden technieken gebruikt op locaties die via traditionele methoden onbereikbaar zijn.

In milieuadvies creëert ABO-ERG toegevoegde waarde via het aanbieden van een brede waaier aan bodemkundige diensten. Eind 2016 werd een belangrijk contract gewonnen voor Rio Tinto in het kader van milieu-monitoring alsook voor de geotechnische studies voor de oude mijnsites en stortplaatsen. Dit project is een type voorbeeld van het samengaan van geotechnisch en milieukundig advies.

ABO-ERG investeert jaarlijks in haar geotechnisch en grondmechanisch laboratorium teneinde de hoogwaardige dienstverlening te garanderen. Zo leiden investeringen in veiligheid en technische opleiding tot kwalitatievere en snellere uitvoering van proeven, wat tegemoet komt aan de strengere eisen van projecten zoals “Le Grand Paris” en SNCF. In lijn met de groei van de uitgevoerde geo- en milieutechnische studies werd de productiecapaciteit van bepaalde testen eveneens verdubbeld.

ABO-ERG is verder sterk betrokken bij een aantal onderzoeksprojecten die op korte termijn tot technische en commerciële voordelen moeten leiden. Zo coördineert ABO-ERG het MATRIX-project, dat via technische data-analyse een combinatie nastreeft van veldproeven en staalnames. Grote hoeveelheden data kunnen op die manier snel vertaald worden in real time monitoring, 3D-weergaves van vervuiling en de optimalisatie van het aantal uit te voeren sonderingen.



België

ABO NV richt zich als consultancy- en engineeringbureau op integraal advies voor alle mogelijke bouw- en herontwikkelingsprojecten. ABO NV is gericht op de Belgische markt, met kantoren in Vlaanderen, Brussel en Wallonië. ABO focust op bodemonderzoek en bodemsanering, geotechniek, alle mogelijke milieustudies, archeologisch en bouwhistorisch onderzoek, alsook integraal advies inzake duurzame herontwikkeling en ruimtelijke planning. De diensten van ABO gaan van projectomschrijving (beleidsondersteunend advies, strategische nota's), de (pre)haalbaarheidsfase (techno-economische studies, situeringsstudies, milieu-impactstudies, risicoanalyses, begeleiding bij aanbesteding, ...), de ontwerpfase (detail engineering, het opmaken van een bestek, sociale en milieu impact studie, vergunningen, ...) tot de begeleiding en het monitoren van de werken. Voor de succesvolle realisatie van projecten kan ABO dagelijks rekenen op een multidisciplinair team van 90 specialisten over verschillende vakgebieden. Voor 2017 verwacht ABO een verdere sterke groei in archeologie en BREEAM, duurzaam bouwadvies en geotechniek. Daarnaast wordt volop ingezet op verdere diversificatie, zoals asbeststudies (i.f.v. het asbest afbouwbeleidsplan) in samenwerking met Translab.

De internationale activiteiten van ABO-Group werden in 2016 verder gestroomlijnd. In een snel veranderende wereld, waarin consultancy en project management steeds meer worden verweven, werden de internationale prospectieactiviteiten bijgestuurd voor bepaalde regio's. Gelet op de snelle ontwikkeling van de milieuregelgeving ten gevolge de industriële ontwikkeling en de uitbouw van havengebieden is er in Vietnam een ontluikende milieumarkt ontstaan. Daarom werd de beslissing genomen tot het oprichten van een filiaal in Hanoi, hetgeen reeds resulteerde in een aantal concrete opdrachten. **ECOREM** participeerde ook in 2016 in duurzame ontwikkelingsprojecten, waarin *People-Planet-Profit* centraal staan. Zo werden experts ingeschakeld in technische assistentie en adviesopdrachten voor UNDP en Wereldbank in Bangladesh en de Maldiven, en werd een strategische studie opgestart in Mauritius met financiering van het Franse Ontwikkelingsagentschap AFD. **ECOREM** droeg ook bij in projecten met een uitgesproken humanitair karakter. De grootste hongersnood sinds WO II in Afrika is grotendeels gerelateerd aan een acuut drinkwatertekort. Een project in Burkina-Faso werd samen met internationale en lokale organisaties opgestart om gedurende drie jaren een deel van de lokale noden te kunnen invullen. **ECOREM** bleef tenslotte als milieuconsultant ook actief op de thuismarkten in West-Europa, voornamelijk in strategische projecten zoals de kustprotectiewerken aan de Noordzee en de energieopslag in waterbekkens in Wallonië. Kennis, innovatie en kwaliteit zijn en blijven sleutelwoorden in de internationale ontwikkeling van de activiteiten van ABO-Group. Een vernieuwing van het bestaande interne kwaliteitssysteem, aangepast aan de internationale consultancy activiteiten van **ECOREM**, werd begin 2017 goedgekeurd (ISO 9001-2015).

2016 was voor **Energy To Zero** (E20) een jaar van investering in groei. E20 wenst zijn marktaandeel verder te vergroten door het aanbieden van bestaande diensten in nieuwe markten, alsook het uitbreiden van de huidige dienstverlening in bestaande markten. Omzetgroei is verzekerd door het binnenhalen van twee grote contracten voor een energiemaatschappij (energie-audits en -scans), een bijkomende opdracht voor VLAIO en het werven van nieuwe bedrijven voor het lopend energiecoachingcontract voor een Vlaamse stad. In 2016 werd ook de basis gelegd voor de uitrol van een nieuw netwerk waarin bedrijven samengebracht worden om hun energieverbruik te verminderen in België, gericht op het verbeteren van de energie-efficiëntie van Gentse bedrijven. Verder zullen



investeringen in R&D en externe onderzoeksprojecten toelaten aanvullende activiteiten te ontplooiën en lange termijn samenwerking met klanten op te bouwen.

Binnen **GEOSONDA**, de milieukundige en geotechnische specialist in grondonderzoek, worden de drie belangrijkste onderzoekstechnieken (grondboringen, sonderingen en het aanleggen van proefsleuven) uitgevoerd binnen milieu, geotechniek en archeologie. Mede door de speciale onderzoekstechnieken en de verschillende R&D-projecten, kan een dienstenpakket worden aangeboden dat nagenoeg uniek is in de Benelux. Voor 2017 verwacht Geosonda een stevige omzetgroei, onder andere door de investering in een nieuwe state-of-the-art sondeermachine. Zo wordt niet alleen de capaciteit voor de klanten gevoelig verhoogd, maar ook het aanbod van veilige en snelle diepsonderingen verder uitgebreid door middel van het optocone draadloze meetsysteem in combinatie met de automatische buizenschroever. Daarnaast wordt ook sterk ingezet op complexe boortechnieken, met o.a. kernboringen voor verkenningsonderzoek in rotsbodems en chemische injecties voor het saneren van verontreinigde bodems.

Nederland

De activiteiten in Nederland kenden een sterke rugwind in 2016, gesteund door de aantrekkende markt voor residentieel vastgoed. Alle operationele vennootschappen kenden een aanzienlijke groei. Vanaf de zomer kreeg de integratie van **Geomet/Geosonda** de nodige aandacht en werd er extra personeel aangeworven om aan de vraag te kunnen voldoen. Met sterke projecten in utiliteitsbouw, appartementenbouw, woningbouw alsmede funderingsinspecties onderstreept Geomet haar expertise. Naast de algemene projecten onderscheidt Geomet zich eveneens in complexe geotechnische vraagstukken zoals kademuren en hoogbouw in dichtstedelijk gebied.

De grondige technische kennis in combinatie met het directe contact tussen ingenieur en opdrachtgever zorgt voor een sterke klantrelatie met toegevoegde waarde. Ook voor 2017 wordt een aanzienlijke organische omzetgroei verwacht en bijgevolg zullen de Nederlandse groepsbedrijven niet nalaten om personeel aan te werven ter verbreding van de activiteiten.

Financiële kalender

31/05/2017 : Algemene vergadering

30/09/2017 : Halfjaarcijfers 2017



Verklaring van de commissaris

De commissaris van ABO-Group Environment NV, EY Bedrijfsrevisoren BCVBA, vertegenwoordigd door Marnix Van Dooren, heeft bevestigd dat zijn controlewerkzaamheden, die ten gronde zijn afgewerkt, geen betekenisvolle correcties aan het licht gebracht hebben, die aan de geconsolideerde cijfers van de groep over 2016, opgenomen in dit persbericht, zouden moeten worden doorgevoerd.

Over ABO-Group

ABO-Group is een beursgenoteerd bedrijf gespecialiseerd in consultancy, testing & engineering, specifiek gericht op bouw, milieu en energie. ABO-Group is zowel in haar drie thuislanden (België, Nederland en Frankrijk), als op de internationale markt actief en garandeert haar klanten een duurzame oplossing. Voor een meer uitgebreide beschrijving van de activiteiten van de groep, wordt verwezen naar de website van ABO-Group (www.abo-group.eu).

Voor meer informatie:

Frank De Palmenaer
CEO ABO-Group Environment NV
frank.depalmenaer@abo-group.eu
T +32 (0)9 242 88 22

Johan Reybroeck
CFO ABO-Group Environment NV
johan.reybroeck@abo-group.eu

Derbystraat 255, Maaltecenter Blok G, B-9051 Gent (SDW), België.

Dit persbericht is beschikbaar op onze website www.abo-group.eu

BIJLAGE: GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE CIJFERS

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

	Voor het jaar eindigend op 31 december		Δ	Δ%
	2016	2015		
	In duizend €			
Omzet	36.779	31.620	5.159	16,3%
Overige bedrijfsopbrengsten	1.041	1.523	-482	-31,6%
Totaal bedrijfsopbrengsten	37.820	33.143	4.677	14,1%
Aankopen	-4.205	-3.634	-571	15,7%
Diensten en diverse goederen	-12.278	-10.601	-1.677	15,8%
Personeelsbeloningen	-16.966	-15.710	-1.256	8,0%
Afschrijvingen	-1.929	-1.713	-216	12,6%
Overige bedrijfskosten	-784	-1.162	378	-32,5%
Operationele winst	1.658	323	1.335	413,3%
Financiële kosten	-365	-312	-53	17,0%
Financiële opbrengsten	100	61	39	63,9%
Aandeel in de winst van geassocieerde ondernemingen	56	91	-35	-38,5%
Winst voor belastingen voor voortgezette activiteiten	1.449	163	1.286	789,0%
Belastingen	-652	-1	-651	65100,0%
Netto winst voor voortgezette activiteiten	797	162	635	392,0%
Winst voor stopgezette activiteiten, na belastingen	-5	-14	9	-64,3%
Netto winst	792	148	644	435,1%
Netto winst (verlies) toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moeder	872	149	723	
minderheidsbelangen	-80	-1	-79	

	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2016	2015
Winst (verlies) per aandeel voor de aandeelhouders		
Gewoon en verwaterd	€ 0,08	€ 0,01
Winst (verlies) per aandeel (voortgezette activiteiten)		
Gewoon en verwaterd	€ 0,08	€ 0,02
Winst (verlies) per aandeel (niet-voortgezette activiteiten)		
Gewoon en verwaterd	€ -0,00	€ -0,00
 Gewogen gemiddelde aandelen (gewone winst per aandeel)(in .000)	10.569	10.569
Gewogen gemiddelde aandelen met impact van dilutie (in .000)	10.569	10.569

	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2016	2015
	In duizend €	
Netto winst	792	148
 Niet-gerealiseerde resultaten		
Transfereerbaar naar de winst- en verliesrekening		
Herwaardering van gebouwen	0	183
Impact belastingen	0	-62
Verandering reële waarde voor verkoop beschikbare financiële activa	0	40
Impact belastingen	0	0
Niet-transfereerbaar naar de winst- en verliesrekening		
Actuariële winsten (verliezen)	-113	11
Impact belastingen	40	-4
 Niet gerealiseerde resultaten, na belastingen	-73	168
 Totaal resultaat, na belastingen	719	316
 Totaal resultaat toewijsbaar aan de		
Aandeelhouders van de moeder	685	316
Minderheidsbelangen	34	0

Geconsolideerde balans

	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2016	2015
	In duizend €	
Activa		
Vaste activa		
Goodwill	154	154
Immateriële vaste activa	1.014	322
Materiële vaste activa	12.970	10.759
Investeringen in geassocieerde ondernemingen	152	84
Uitgestelde belastingvorderingen	1.849	2.000
Voor verkoop beschikbare financiële activa	96	175
Overige financiële activa	402	336
	16.637	13.830
Kortlopende activa		
Voorraad	469	418
Handelsvorderingen	14.157	12.053
Overige kortlopende activa	1.911	2.571
Liquide middelen en kasequivalenten	2.934	2.405
	19.471	17.447
Activa bestemd voor verkoop	1.225	1.259
Totaal activa	37.333	32.536

	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2016	2015
	In duizend €	
Eigen vermogen en schulden		
Netto eigen vermogen		
Kapitaal	4.857	4.857
Geconsolideerde reserves	4.958	4.032
Niet-gerealiseerde resultaten	1.516	1.676
Eigen vermogen toewijsbaar aan de aandeelhouders van de groep	11.331	10.565
Minderheidsbelang	979	551
Totaal eigen vermogen	12.310	11.116
Langlopende schulden		
Financiële schulden	3.401	1.675
Uitgestelde belastingschulden	1.294	1.262
Voorzieningen	803	1.108
	5.498	4.045
Kortlopende schulden		
Financiële schulden	5.104	4.956
Handelsschulden	6.065	4.412
Belastingenschulden	130	143
Overige kortlopende schulden	6.930	6.568
	18.229	16.079
Schulden gerelateerd aan activa aangehouden voor verkoop	1.296	1.296
Totaal eigen vermogen en schulden	37.333	32.536

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	Voor het jaar eindigend op 31 december	
	2016	2015
	In duizend €	
Operationele activiteiten		
<i>Netto winst</i>	792	148
<i>Niet kaskosten en operationele aanpassingen</i>		
<i>Afschrijvingen van materiële vaste activa</i>	1.816	1.678
<i>Afschrijvingen van immateriële vaste activa</i>	113	59
<i>Meerwaarde op herwaardering van bestaand belang ingevolge controleverwerving</i>	0	-361
<i>Winst op verkoop van materiële vaste activa</i>	-57	-187
<i>Meerwaarde op verkoop van financiële vaste activa</i>	-54	0
<i>Beweging in de provisies</i>	-246	471
<i>Beweging in de waardeverminderingen op klanten</i>	343	26
<i>Financiële opbrengsten</i>	-84	-61
<i>Financiële kosten</i>	365	314
<i>Badwill bij bedrijfscombinaties</i>	-387	0
<i>Aandeel in de winst van geassocieerde ondernemingen</i>	-56	-91
<i>Uitgestelde belastingkost(opbrengst)</i>	205	-301
<i>Belastingkost</i>	446	302
<i>Overige</i>	0	0
<i>Aanpassingen van het werkkapitaal</i>		
<i>Afname (toename) in de overige financiële activa, handelsvorderingen en overige kortlopende activa</i>	-488	363
<i>Afname (toename) van de voorraad</i>	174	-37
<i>Toename (afname) van de handelsschulden en overige schulden</i>	232	-11
	3.114	2.312
<i>Ontvangen interesten</i>	27	39
<i>Betaalde belastingen</i>	-544	-258
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	2.597	2.093

Investeringsactiviteiten

Investerings in materiële vaste activa	-1.363	-1.054
Investerings in immateriële vaste activa	-80	-10
Verkoop van materiële vaste activa	132	356
Acquisitie van minderheidsbelang	0	-175
Acquisitie van dochteronderneming	-315	-196
Verkoop aan minderheidsbelang	0	1
Lening toegekend aan geassocieerde onderneming	-50	-70
Investerings in geassocieerde ondernemingen	-12	0
Verkoop van voor verkoop beschikbare financiële vaste activa	116	0

Netto kasstroom uit (gebruikt in) investeringsactiviteiten

-1.572	-1.148
---------------	---------------

Financieringsactiviteiten

Ontvangsten uit leningen	3.763	1.878
Terugbetalingen van leningen	-3.280	-2.806
Terugbetalingen van leasingschulden	-722	-670
Betaalde interest	-199	-163
Overige financiële opbrengsten (kosten)	-92	-118

Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten

-530	-1.879
-------------	---------------

Netto toename van de geldmiddelen en kasequivalenten

495	-934
------------	-------------

Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar	2.499	3.433
Geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van de jaar	2.994	2.499

Overige niet-kas transacties

Financiële leasing	-1.015	-471
Geldmiddelen activa bestemd voor verkoop	60	94

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

Toewijsbaar aan de aandeelhouders
van de groep

	Kapitaal	Geconsolideerde reserves	Niet-gerealiseerde resultaten	Totaal	Minderheidsbelang	Totaal eigen vermogen
	In duizend €					
Op 31 december 2014	4.857	3.773	1.694	10.324	107	10.431
Netto winst		149		149	-1	148
Niet-gerealiseerde resultaten			167	167	1	168
Totaal resultaat	0	149	167	316	0	316
Verkoop 25% in Ecorem	0	93	-100	-7	8	1
Aankoop minderheidsbelang E20	0	-68	0	-68	-107	-175
Aankoop Sialtech (minderheidsbelang)	0	0	0	0	543	543
Transfer afschrijvingen materiële vaste activa	0	85	-85	0	0	0
Op 31 december 2015	4.857	4.032	1.676	10.565	551	11.116
Netto winst		872		872	-79	793
Niet-gerealiseerde resultaten			-73	-73		-73
Totaal resultaat	0	872	-73	799	-79	720
Aankoop Geosonda BV (minderheidsbelang)	0			0	474	474
Transfer afschrijvingen materiële vaste activa	0	87	-87	0		0
GGT minderheidsbelang	0	-33		-33	33	0
Op 31 december 2016	4.857	4.878	1.516	11.251	979	12.310